

Vårraps-radavstånd

Av Bengt Nilsson, Svensk Raps AB

- Effektiv ogräsbekämpning har reducerat ogräsförekomsten och ökat skörden.
- Radsådd-radhackning har minskat ogräsförekomsten och ökat skörden.
- 24 och 36 cm radavstånd har gett bäst resultat av de radhackade leden.

Inledning

Sådd med stora radavstånd i vårraps är inte vanligt, men intresset har ökat de senaste åren. Det finns lantbrukare som valt tekniken radsådd-radhackning i vårraps med goda skördresultat. Radsådd ger ett luftigare bestånd som är mindre mottagligt för svampangrepp. Tekniken bygger dock på att det finns tillgång till moderna och effektiva radhackor.

Försöksplan

Redovisade resultat grundar sig på försök utlagda i Östergötland, Uppland och Närke under perioden 2004–2007. Försöken är sådda med Väderstad Rapid och utsädesmängden har varit 8 kg/ha oavsett radavstånd. I försöksplanen har ingått normalsådd, normalådd med Butisansprutning och 4 radsådda led. Försöksplanen framgår av tabell 1. Under odlings säsongen har ogräsförekomsten registrerats i försöken.

Ogräsförekomst

Både den kemiska och mekaniska bekämpningen har haft god effekt på ogräsförekomsten vilket framgår av diagram 1. Mängden ogräs varierar mellan försöken med minst ogräs i Märstaförsöket 2006 och mest på samma försöksplats 2007. Dominerande ogräs har varierat och lättbekämpade ogräs har varit åkersenap och målla medan då i Märstaförsöket 2007 inte påverkades av Butisanbekämpningen. Försöket i Vintrosa 2007 hade mycket dålig frösättning i alla led och slopades men ogräsräkningen har tagits med i sammanställningen.

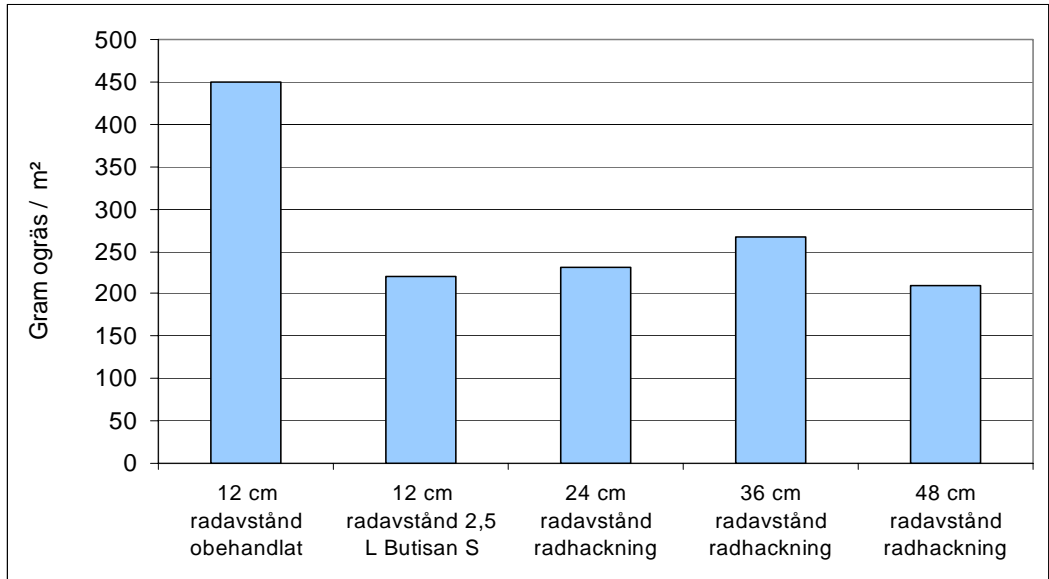
Avkastning

Avkastningsnivåerna i försöken varierar mellan försöksplatserna med lägst medelskörd i Borensberg 2004 (1488 kg frö/ha) och högst i Kumla 2006 (2208 kg frö/ha). Märstaförsöken visar ingen skördeökning för ogräsbekämpning vilket beror på relativt låg ogräsförekomst i obehandlat led 2006 och svärbekämpad då 2007. I övriga försök har såväl kemisk som mekanisk ogräsbekämpning gett skördeökning. Tabell 2 visar resultat från samtliga försök. Kemisk ogräsbekämpning har gett högst skörd och oljehalt vilket ger till resultat att det ekonomiska överskottet i förhållande till obehandlat är 917 kr/ha. Den mekaniska ogräsbekämpningen har också lämnat ett överskott. Bästa effekt har erhållits vid 24 och 36 cm radavstånd. Det största radavståndet (48 cm) har haft en god effekt på ogräsförekomsten men har lämnat den lägsta skörden och av tabell 2 framgår att klorofyllvärdena är klart högst i detta led vilket indikerar ett mer omoget frö vid skörd. Det glesa luftiga beståndet har tydligen stimulerat till mer sena skott på plantorna.

Tabell 1. Försöksplan OS 281. Radavstånd i vårraps.

Led	Radavstånd	Uts.m.	Ogräsbekämpning
A	12 cm	8 kg/ha	Obehandlat
B	12 cm	8 kg/ha	Butisan S 2,5 l/ha
C	24 cm	8 kg/ha	Radhackning, 1 gång
D	36 cm	8 kg/ha	Radhackning, 1 gång
E	48 cm	8 kg/ha	Radhackning, 1 gång

Diagram 1. Ogräsförekomst i sju försök 2004 och 2007.

Tabell 2. Avkastning, plantor/m² och klorofyll, medeltal av sex försök.

För beräkning av differens i kronor per ha har använts ett fröpris på 3 kr/kg.

	Kg frö/ha	Råfett %	Diff. kronor/ha	Plantor per m ²	Klorofyll
12 cm radavstånd obehandlat	1684	44,7	-	176	22
12 cm radavstånd 2,5 L Butisan S	1920	46,6	+ 917	202	14
24 cm radavstånd radhackning	1788	45,0	+ 355	144	24
36 cm radavstånd radhackning	1786	45,3	+ 371	158	24
48 cm radavstånd radhackning	1676	44,0	- 99	157	30